

Controle van WikiLeaks-documenten was een illusie

Door onze redacteur

PETER TEFFER

BERLIJN, 10 FEBR. Boos is hij niet meer. In zijn boek *Inside WikiLeaks* schrijft Daniel Domscheit-Berg, oud-woordvoerder van de klokkenluiderswebsite, dat hij voorman Julian Assange wel wat kon aandoen. Maar het schrijven lijkt de zachtmoedige Duitser te hebben geholpen zijn turbulente vertrek bij WikiLeaks te verwerken. En hij is vol vertrouwen over zijn nieuwe project: OpenLeaks. Die nieuwe site, zegt hij, zal de anonimiteit van bronnen wél garanderen. WikiLeaks deed dat de eerste jaren van zijn bestaan niet goed genoeg, zo blijkt uit zijn boek.

September vorig jaar vertrok Domscheit-Berg bij WikiLeaks, omdat hij het niet eens was met de koers van de site en omdat hij veel

botsingen had met Assange. In zijn boek, dat vandaag wordt gepresenteerd en morgen verschijnt, schrijft hij dat Assange hem als een bedreiging ging zien. „Assange kan heel slecht tegen kritiek”, vertelt Domscheit-Berg tijdens een vraaggesprek in het kantoor van zijn uitgever in Berlijn. In een verhit chatgesprek zei Assange dat hij werd geschorst. Assange zegt dat hij Domscheit-Berg daarna heeft „ontslagen” en dat hij toch maar een „beperkte rol” bij de site had. Onzinnig, zegt de oud-woordvoerder: hij is zelf opgestapt.

„Na mijn vertrek begon Julian al die leugens te verspreiden. Ik moest in een Duitse krant lezen dat ik door de FBI zou worden betaald om kritiek op hem te uiten. Ik was zo boos. Nu heb ik alleen nog maar medelijden met hem.”

Domscheit-Berg ontmoette Assange eind 2007 voor het eerst op een groot hackerscongres in Duitsland, georganiseerd door de Chaos Computer Club. WikiLeaks bestond toen krap een jaar. Al snel groeide hij uit tot een van de twee woordvoerders en nam de naam Daniel Schmitt aan – een naam die hij ontleende aan zijn kat Herr Schmitt. Lange tijd waren ze de vaste kern. Ze werden volgens Domscheit-Berg „beste vrienden”.

Hun scheiding verliep dus niet vlekkeloos, en vooral over de inboedel zijn nog problemen. Naast Domscheit-Berg verloor WikiLeaks vorig jaar ook een van de technici, die ‘de architect’ wordt genoemd. De infrastructuur die hij voor WikiLeaks had gemaakt, die werd gebruikt om geheime documenten veilig te versturen,

heeft de architect meegenomen. „Hij had het ontworpen, het was zijn intellectuele eigendom”, zegt Domscheit-Berg. Daarnaast was voorman Assange „zo egocentrisch” dat hij niet „verantwoorde-

dat we die documenten aan WikiLeaks willen overhandigen”, vertelt Domscheit-Berg. Volgens hem ontbreekt het bij WikiLeaks aan een veilige infrastructuur om de documenten te overhandigen.

‘Ik heb alleen nog medelijden met Assange’

Daniel Domscheit-Berg, ex-woordvoerder WikiLeaks

lijk met deze krachtige technologie zou kunnen omgaan”.

De inhoud die aan de infrastructuur is gekoppeld (ongeveer 3.500 documenten die vorig jaar door klokkenluiders naar WikiLeaks waren gestuurd) zouden de voormalige medewerkers echter niet hebben willen houden. „We hebben expliciet duidelijk gemaakt

„Dat moet wel op een verantwoordelijke manier gebeuren. Maar niemand van WikiLeaks gaf thuis. Het kan ze niet schelen, Julian al helemaal niet.”

Tot deze week. Domscheit-Berg ontving maandag een brief van de in Duitsland bekende advocaat Johannes Eisenberg, met daarin de eis om de stukken terug te geven.

Terwijl hij en de architect dat naar eigen zeggen al maanden probeerden te doen. „Hypocriet”, zegt Domscheit-Berg. „We weten niet eens of die gelekte documenten wel legaal zijn verkregen. Hoe kun je eigendomsrecht claimen over gelekte documenten?” De stukken staan volgens hem niet op een van zijn computers, maar zijn „veilig” opgeborgen. Zelf wil hij er niets mee doen. „Hij mag ze hebben.”

In het boek staat overigens een foutje, geeft Domscheit-Berg toe. Dat de Noorse krant *Aftenposten* zou hebben betaald voor cables, heeft zijn *ghostwriter* verkeerd opgetekend. „Dat was *Aftonbladet*.”

Het nieuwe project waar hij aan werkt, OpenLeaks, specialiseert zich in het versleutelen en anonimiseren van geheime documenten. Publiceren, dat moeten media

en mensenrechtenorganisaties maar doen. Hiermee hopen de initiatiefnemers problemen van WikiLeaks te voorkomen, zoals de druk die regeringen uitoefenen. Bij OpenLeaks werken nu twaalf mensen, van wie „ongeveer de helft” bij WikiLeaks vandaan komt. Domscheit-Berg vindt het „fantastisch” dat er steeds meer klokkenluiderswebsites verschijnen. „Zolang je er maar voor zorgt dat die sites voorzichtig zijn. Daarover willen we op OpenLeaks ook advies geven.”

Domscheit-Berg onthult dat hij en Assange de omvang van hun organisatie in de eerste jaren hebben overdreven, dat de echtheidscontrole eigenlijk alleen door hen twee werd uitgevoerd en dat de beveiliging niet zo sterk was. Toen ‘de architect’ eind 2009 bij Wiki-

Leaks kwam, noemde hij de WikiLeaks-server „veel te makkelijk te kraken”.

WikiLeaks, dat anonimiteit garandeerde, was dus helemaal niet veilig. Waarom kunnen we hem met OpenLeaks wel vertrouwen?

„Voorzover ik weet hebben we nooit een vals document gepubliceerd. Ik kon met die illusie die we hadden gecreëerd leven, zolang ik het gevoel had dat we werkten voor een visie, voor een betere site. Het voelde niet helemaal goed, maar ik schikte me omdat we de site steeds verbeterden. Toen dat stokte in 2010 en alle aandacht uitging naar grotere lekken, begon ik het onverantwoordelijk te vinden. Ik ben er nu tenminste eerlijk over. Ik kan alleen maar hopen dat de mensen inzien dat we het nu wel goed doen.”